

Sygn. akt IV KK 491/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Marek Siwek

w sprawie **T. B.**

warunkowo umorzonej o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

na posiedzeniu w dniu 16 grudnia 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 26 maja 2021 r., sygn. akt IX Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w K.

z dnia 22 grudnia 2020 r., sygn. akt II K (...)

**uchyla wyrok Sądu Okręgowego w K. w zaskarżonej części,
tj. dotyczącej orzeczonego w pkt 1 środka karnego – i w tym
zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania temu
Sądowi w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

T. B. został oskarżony o to, że w dniu 23 września 2020 r. w Ć., gm. M. ,
pow. k., woj. (...), „prowadził w ruchu lądowym samochód marki M. o nr rej. (...),

będąc w stanie nietrzeźwości, posiadał I - 0,33 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, II - 0,30 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu”, tj. o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w K. wyrokiem z dnia 22 grudnia 2020 r., sygn. akt II K (...):

1. w pkt I uznał oskarżonego T. B. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia i stanowiącego przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu oraz art. 33 § 1 i § 3 k.k. wymierzył mu karę grzywny w rozmiarze 60 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 złotych;
2. w pkt II, na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k., orzekł wobec oskarżonego T. B. na okres 3 lat środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, do prowadzenia których wymagane jest zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, prawo jazdy kategorii B;
3. w pkt III, na podstawie art. 43a § 2 k.k., orzekł wobec oskarżonego T. B. środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 5 000 złotych na rzecz Funduszu P.;
4. w pkt IV, na podstawie art. 63 § 4 k.k., zaliczył oskarżonemu T. B. na poczet orzeczonego wobec niego w punkcie II wyroku środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 23 września 2020 r.;
5. w pkt V orzekł o kosztach procesu.

Na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego, Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 26 maja 2021 r., sygn. akt IX Ka (...):

1. w pkt I zmienił zaskarżony wyrok w całości i na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k., art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne wobec oskarżonego warunkowo umorzył na okres próby wynoszący jeden rok; na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, do prowadzenia których wymagane jest, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku o kierujących pojazdami, prawo jazdy kategorii B; na podstawie art. 63 § 4 k.k. zaliczył oskarżonemu

na poczet orzeczonego środka karnego okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 23 września 2020 roku;

2. w pkt II orzekł o kosztach procesu.

Kasację od ww. wyroku Sądu Okręgowego, na korzyść T. B., wniosł Prokurator Generalny, zaskarżając to orzeczenie w zakresie rozstrzygnięcia o środku karnym.

Skarżący zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 67 § 3 k.k., poprzez orzeczenie wobec oskarżonego – w odniesieniu do którego, na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. i art. 67 § 1 k.k., Sąd *ad quem* warunkowo umorzył, na okres próby wynoszący 1 rok, postępowanie karne w sprawie o czyn z art. 178a § 1 k.k. – środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, do prowadzenia których wymagane jest, zgodnie z ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, prawo jazdy kategorii B, bez jednoczesnego określenia czasu obowiązywania tego środka karnego, podczas gdy zgodnie z powołanym przepisem, w sytuacji warunkowego umorzenia postępowania, orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów możliwe jest wyłącznie w granicach od roku do 2 lat.

Zarzucając powyższe, Prokurator Generalny wniosł o uchylenie wyroku sądu drugiej instancji w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna, co umożliwiło rozpoznanie jej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Trafnie podniósł skarżący, że w niniejszej sprawie sąd odwoławczy dopuścił się rażącego naruszenia prawa materialnego, albowiem orzekając na podstawie art. 67 § 3 k.k. – w związku z warunkowym umorzeniem postępowania karnego – środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, nie określił okresu jego obowiązywania. Tymczasem, zgodnie z treścią art. 67 § 3 k.k., zakaz wymieniony w art. 39 pkt 3 k.k. orzeka się do lat 2, zaś minimalny jego wymiar – w myśl art. 43 § 1 k.k. – wynosi rok. Zaniechanie określenia czasu obowiązywania środka karnego spowodowało, że orzeczenie sądu odwoławczego jest dotknięte rażącym naruszeniem przepisów prawa karnego materialnego w postaci art. 43 § 1

k.k. w zw. z art. 67 § 3 k.k., tj. przepisów określających czas trwania środka karnego z art. 39 pkt 3 k.k. (zakazu prowadzenia pojazdów) w przypadku warunkowego umorzenia postępowania karnego na podstawie art. 66 § 1 k.k. Obowiązkiem sądu, który orzeka przedmiotowy zakaz jest określenie w wyroku – i to we wskazanych granicach – czasu jego obowiązywania. Brak rozstrzygnięcia w tym zakresie generuje niekorzystny dla T. B. stan, w którym orzeczony środek obowiązywałby bez żadnych ograniczeń czasowych (por. m.in. wyroki SN: z dnia 14 października 2014 r., III KK 125/14; z dnia 30 marca 2015 r., II KK 75/15). Nadto, nieoznaczenie okresu obowiązywania orzeczonego zakazu uniemożliwia prawidłowe wykonanie środka karnego i prowadzi do funkcjonowania w obiegu prawnym orzeczenia rażąco niesprawiedliwego i wadliwego.

W tej sytuacji stwierdzić należy, że ww. uchybienie przepisom prawa materialnego wywarło istotny wpływ na treść wydanego wobec T. B. wyroku sądu drugiej instancji co do kwestii orzeczonego środka karnego. Wada ta musiała skutkować uchyleniem przedmiotowego wyroku w zaskarżonej części i w tym też zakresie przekazaniem sprawy do ponownego jej rozpoznania przez Sąd Okręgowy w K..

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.